GAZETA LWOWSKA.

We Czwartek **Nro. 47.** 26. Marca 1818.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Z końcem bieżącego miesiąca zacznie Professor D. Chladek leczenie chorych na oczy, w Andrychowie, w Cyrkule Myślenickim. C. K. Rząd kraiowy wzywa więc Dominiia Cyrkułu Myślenickiego, tudzież Cyrkułów ościennyck, by w pomienionym czasie znayduiące się w obwodach swoich osoby na oczy cierpiące pod należytem przewodnictwem, tudzież ze stosownem do oddalenia opatrzeniem w pieniądze na podróż potrzebne, do Andrychowa wysyłały, i do Professora D. Chladeka adressowały.

Galicyyskie instytuta oświaty pozyskały z łaski i pieczołowitości Nayiaśnieyszego Pana, nowe i znaczne pomnożenie; N. Cesarz Jegomość raczył bowiem zezwolić, aby w Przemyślu filozoficzny i teologiczny instytut naukowy obrządku Łacińskiego, utworzonym został. — Filozoficzny instytut naukowy będzie publicznym, i obeymować będzie wszystkie przedmioty naukowe, które w ciągu dwóch pierwszych lat nauki filozoficzney w uniwersytecie Lwowskim daią się. — Ogłoszono już konkursa, celem obsadzenia potrzebnych katedr nauczycielskich, by pierwszy roczny bieg filozoficznego instytutu naukowego, dnia 1go Listopada r. b. mógł bydź otworzonym.

Na mieysce Radców od Galicyyskiego Sądu Appellacyynego, a mianowicie Ur. Chytrego Treufelsfelda, na Wice-Prezesa przy Lwowskim Sądzie szlacheckim, tudzież Ur. Cholewy Brynickiego i Arbtera, na Radców przy naywyższey Władzy sprawiedliwości posunionych, raczył N. Pan nayłaskawiey mianować Ur. Wincentego Weebera Ehrenzweiga i Ur. Jana Habermana Habersfelda, Radców Lwowskiego Sądu szlacheckiego, tudzież Ur. Adama Jaworskiego Sekretarza przy Galicyyskim Sądzie Appellacyynym.

Z Wiednia d. 17. Marca. — Przez nayłaskawsze względy na wieloletne zasługi, które sobie dotychczesny W. Ochmistrz przy Jego Cesarzowicowskiey Mci, Arcy-Xięcia Ludwiku, polny Marszałek-Porucznik, Józef Hrabia St. Julien tak w woysku iako też w ważnych zleceniach dyplomatycznych, tudzież iako W. Ochmistrz Arcy-Xiążęcy zjednał, a nie mniey przez wzgląd na inne wyszczególniaiące się przymioty iego, raczył N. Pan mocą naywyższey uchwały z dnia 8go Lutego r. b. mianować go W. Ochmistrzem przy Jego Cesarzowicowskiey Mci, Arcy-Xięciu Rainerze, Wice-Królu Lombardzko-Weneckim.

Urząd C. K. W. Mistrza obrzędowego od czasu mianowania Hrabiego Wurmbranda W. Ochmistrzem N. Cesarzowey Jeymci wakuiący, raczył N. Pan nadadź Swoiemu Szambelanowi, Pułkownikowi w woysku i Assessorowi nadworney Kommissyi sądowych aktów i kassy depozytowey nadworney Rady byłey Rzeszy Niemieckiey, Fryderykowi Egonowi Lantgrafowi Fürstenbergowi, a to przez nayłaskawszy wzgląd tak na zasługi, które sobie w służbie cywilney iako Cesarski nadworny Radca w Rzeszy Niemieckiey, tudzież przy woysku zjednał, iako też i na inne wyszczególniaiące się iego przymioty osobiste; w skutku czego nowy ten W. Mistrz obrzędowy przysięgę służbową przed C. K. pierwszym W. Ochmistrzem, Xięciem Trauttmannsdorffem złożył.

Wiadomości zagraniczne.

Włochy.

Z Rzymu donoszą, że dnia 8go i 12go Lutego festyny urodzin NN. Cesarstwa Ichmość Austryackich w domu Ces. Austryackiego Posła przy Stolicy Papiezkiey, Xięcia Kaunitza, iak nayuroczyściey obchodzone były.

Francya.

Dnia 24go Lutego było publiczne posiedzenie Izby Deputowanych, na którem się samemi tylko prośbami zaymowano. Municypalność Bolońska żądała dokończenia kolumny o 50 metrach *) wysokości, która przez Napoleona zaczęta, już 2 milliony franków kosztowała, a od roku 1814 niedokończona stoi, chociażby iey dokończenie już tylko

*) Miara Francuzka około 2 łokci Polskich trzymaiąca.

)(

150,000 franków kosztowało. Prośbę tę odesłano do Ministra spraw wewnętrznych.

Mieszkańcy Departamentu Mozańskiego uskarzali się na uciążliwy kwaterunek woysk zagranicznych, którego Departamenta w głębi Kraiu położone nie ponoszą; żądali przeto uwolnienia od nadzwyczaynych podatków, uchwałą z dnia 18go Czerwca 1817 nałożonych. P. Saulnier popierał tę prośbę dzielnem odmalowaniem nędzy, iaką kwaterunek woysk zagranicznych w czasie pokoiu ściąga na Departament, który nadto iuż przez 6 tygodni pomimo zawartey ugody dla 40,000 woyska, potrzeb wszelkiego rodzaiu dostarczać musiał. „A przecież“ (dodał), „wszystkie te ciężary, iako ciężary mieyscowe spadły na Departament, chociażby ie słusznie Skarb ponosić powinien.“ Prośbę tę odesłano do Kommissyi budżetowey.

Potem zamieniła się Izba w tayny Wydział, gdzie odrzucono propozycyę P. Laisne de Villevesque względem powrócenia przychodów które się wychodcom z Kassy mieyskiey należą.

Dnia 25go pracowały Kommissye nad budżetem, i nad nową ustawą cłową.

Dnia 26go było znowu publiczne posiedzenie Izby Deputowanych, gdzie podobnież różnemi prośbami zaymowano się. — P. Cassini, któremu naycelniey Francya winna iest znaną kartę jeograficzną pod iego imieniem wydaną, dopraszał się o wykonanie umowy zawartey z nim przez Rząd za czasow Konwencyi narodowey, przez którą ta karta z 180 tablic złożona stała się własnością Kraiu z planami, blachami, i t. d., za summę 453,000 franków. Gdy mu iey nie wypłacono, wyiednał za Rządu Konzulowskiego wyrok zatwierdzaiący należny mu dług, i nakazuiący wypłacenie mu go z prowizyą. I ten wyrok nie wziął ieszcze skutku pod pozorem, iż prawa o zaległościach stosowały się do P. Cassini. Teraz prosił aby nareszcie wymierzono mu sprawiedliwość. Wnoszący tę prośbę popierał prawo iego własności, tudzież to, iakie ma do wdzięczności Narodu dziedzic nazwiska, które od 150 lat i przez 4 pokolenia po sobie idące, w Kraiu oświaty iaśnieie. Luboć więc Minister spraw wewnętrznych i inni zasadność prośby w wątpliwość podawali, odesłano ią iednakowoż do Ministrów woyny i przychodów.

Na temże samem posiedzeniu żądał Margrabia Lattier, Deputowany z Departamentu Dromeńskiego, aby dłużnikom żydowskim termina do opłaty w latach 1806 i 1808 dozwolone, na dalszych lat 10 przedłużyć. Margrabia Chauvelin był tego zdania, że tam, gdzie idzie o wyiątki od prawa powszechnego, na uciążliwość osób poiedyńczych zważać nie należy, osobliwie tam, gdzie iak w tym przypadku, Rząd iuż przez opinią Rady jeneralney na przedmiot uważnym uczyniony iest. Pomimo tego została ta prośba według propozycyi Kommissyi znaczną większością głosów do Ministrów sprawiedliwości i spraw wewnętrznych odesłaną.

Potem w taynym Wydziale odrzucono propozycyę P. Bruna de Villareta względem wprowadzenia nowego kodexu wieyskiego, a to z tey przyczyny, że się iuż Rząd przedmiotem tym zaymuie, i tym końcem Minister spraw wewnętrznych od Prefektów nowych obiaśnień żądał.

Jedna z gazet Paryzkich umieściła co następuie: „Wiadomo, że Małżonka Królewica Następcy tronu a teraźnieysza Królowa Szwedzka dla słabości zdrowia swoiego, ciągle w Paryżu bawiła. Skoro wiadomość o wstąpieniu na tron małżonka iey, Króla Karola Jana urzędowie ogłoszoną została, kazał Król Ludwik XVIII. złożyć iey powinszowanie przez iednego z pierwszych Szambelanów swoich (Dziennik Paryzki wymienia Xięcia Aumonta). Słychać, że Królowa nie wyiedzie z stolicy Francuzkiey, którey klima dla stanu iey zdrowia koniecznie iest potrzebnem.“

Lubo gazeta Londyńska Times nawet iuż wymieniła owego Officera Francuzkiego, który Angielskiego Lorda Stanhope z powodu mowy przez tegoż w Parlamencie Angielskim przeciwko Narodowi Francuzkiemu mianey, na poiedynek wyzwał, (*obaczyć numer 45 gazety naszey*) i lubo iedna z gazet Paryzkich potwierdza, że pomieniony Lord ofiarowany sobie poiedynek przyiął; iednakowoż wiadomość tę Monitor z dnia 2go Marca za bezzasadną poczytuie. — Tymczasem zagrabiono wydaną w Paryżu drugą edycyę odpowiedzi na wzmiankowaną mowę Lorda Stanhope; lecz grabież ta przez Paryzki Sąd pierwszey instancyi zniesioną została. — Pierwsza edycya owey odpowiedzi wydana była w Londynie.

Sąd Policyi poprawczey skazał pod dniem 28mym Lutego P. Esneauxa, autora, uwag nad processem P. Szeffera (Reflexions sur le procès de Mr. Scheffer) na trzymiesięczne więzienie, na karę pieniężną 50 franków, i na zapłacenie kosztów processu.

P. Brissot, synowiec sławnego Współczłonka konwentowego tegoż samego nazwiska, i autor pisma pod tytułem: „Powrót z wygnania“ (Le Retour des bannis) został aresztowanym i do Force zaprowadzonym.

Według wiadomości z Paryża, miał Minister woyny pułkom Szwaycarskim w służbie Francuzkiey za kapitulacyami zostaiącym oznaymić, że gdy Król uchwałą swoią z dnia 17go Grudnia r. z. zaciągi do teyże służby tymcza-

sowo zawiesił, przeto owi rekruci, którzy po dniu 5tym Marca do odwodu (depot) przybyli, iuż więcey przyiętymi bydź nie maią.

Gazety Paryzkie donoszą, że Xiąże Eugeniusz Leuchtenbergski mocą kontraktu w Paryżu dnia 6go Lutego r. b. przed Notaryuszem Boileau zawartego, wielki dom na ulicy Burbońskiey pod liczbą 82 położony Królowi Pruskiemu za 250,000 franków sprzedał.

Zjednoczone Niderlandy.

W Niderlandach bardzo uderzył w oczy proiekt do prawa o łowach, który dnia 20 Lutego drugiey Izbie Stanów jeneralnych przełożono. W pomienionym proiekcie wystawione są łowy iako prawo Monarchiczne, którego sobie żaden człowiek prywatny bez szczególnieyszego pozwolenia Monarchy, przywłaszczać nie może. Ci którzy w Prowincyach, obecnie Królestwo Niderlandzkie składaiących, w posiadaniu prawa polowania byli, nim ieszcze Francuzi Kray zaięli, otrzymaią toż prawo nazad, dopóki go Król znown nie odbierze. Właścicielowi nie ma bydź wolno na ziemi swoiey polować, wyiąwszy, ieżeli dawniey kto inny prawa polowania nie posiadał, albo ieżeli tegoż prawa teraz nie nabył. Jeżeli zaś dzikie zwierzęta szkodę robią, wówczas właściciel ziemi do właściciela prawa polowania posłać ma wezwanie, aby ten pustoszeniom zapobiegł. Jeżeli właściciel prawa polowania w pierwszych dniach ośmiu po wezwaniu nic nie przedsięweźmie, tedy właściciel ziemi uda się do Władzy nad polowaniem ustanowioney, która ieszcze termin od dni trzech do piętnastu wyznaczyć może. Jeżeli zaś ieszcze i po upłynieniu tego terminu przeciwko postoszeniom dzikich zwierząt nic uczynionem nie będzie, tedy właścicielowi ziemi wolno iest zgładzać dzikie zwierzęta. Według wyrazu proiektu do prawa, mogą prawo do łowów publicznych otrzymać: 1.) Współczłonkowie Stanu Rycerskiego, i uznana Szlachta, a to, każdy w obwodzie Parafii swoiey; 2.) Wszyscy, którzy w Powiecie, w którym chcą polować, z położoney tamże własności ziemskiey po 150 złotych podatku płacą; 3.) Officerowie wyższego stopnia aniżeli iest stopień Kapitana, i t. d. Ten proiekt do prawa roztrząsano w drugiey Izbie Stanów jeneralnych dnia 3. Marca, gdzie po długich rosprawach 50ma kreskami przeciwko 25 odrzuconym został.

Rossya.

Rossyyska gazeta Senacka z dnia 23. Lutego umieściła co następuie: „Doszło do wiadomości Jego Cesarskiey Mości, iż w dni Niedzielne po wielu mieyscach mieszkańcy wieyscy używani są do robot dla Panów, i przez to pozbawieni są możności, bywania w kościele i słuchania Słowa Bożego.“

„Cesarz Jegomość Naywyżey rozkazać raczył, uczynić zalecenia od Ministra Spraw duchownych i oświecenia kraiowego w iego wydziale, iżby osoby duchowne, o wszystkich takowych zdarzeniach, za każdym razem, donosiły do swoiey Zwierzchności Ministra, który ma donosić o tem Komitetowi PP. Ministrów.“

Rządzący Senat podał do wiadomości publiczney, iż w czasie rewizyi Gubernii Wołogodzkiey przez Senatora Chirowa, tameczni Gubernator cywilny i Wice-Gubernator pod sąd oddani, po doyrzałem sprawy tey przez Radę Państwa roztrząśnieniu, rzeczywiście winnymi uznani zostaią, a Cesarz Jegomość zdanie to Rady Państwa potwierdził.

Królestwo Polskie.

Gazety Warszawskie z dnia 21go Marca umieściły:

Rozkaz Dzienny
do Woyska Polskiego.

W kwaterze główney w Warszawie. dnia 3./15. Marca 1818.

Za Naywyższym Rozkazem.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość i Król, raczył przybrać własność Szefa pułku Grenadyerów i pułku Strzelców konnych Gwardyi swoiey Polskiey.

Naczelny Wódz
(Podpisano) Konstanty W. X. R.
Zgodno z oryginałem:
Jenerał, Szef Sztabu Głównego
Toliński.

Dla powitania w tey stolicy Nayiaśnieyszego Pana w imieniu Nayiaśnieyszego Cesarza Jegomości Austryackiego, przybył tu z Wiednia Cesarko-Austryacki Feldmarszałek-Porucznik Xiążę Hessen-Homburg.

Nadzwyczayny Prawodawczy Seym Rzeczypospolitey Krakowskiey korzystaiąc z upragnioney sposobności złożenia Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Wszech Rossyy, Królowi Polskiemu, Nayłaskawszemu Protektorowi swemu, hołdu naygłębszego uszanowania i nieograniczoney wdzięczności za okazywane ciągle dla dobra Kraiu tego względy, postanowił łącznie z Rządzącym Senatem wysłać w tym celu Deputacyą za przybyciem do Warszawy Tegoż Nayłaskawszego Protektora, mianuiąc na Członków Deputacyi JW. JX. Mateusza Dubieckiego Reprezentanta Gminy 6tey Miasta Krakowa, JW. Michała Lebowskiego, Reprezentanta Gminy Okręgowey Jaworzno, i JW. Karola Hube, Delegowanego na Seym Senatora.

)(2

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego:
My z Bożey łaski
Alexander Iwszy,
Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski,
etc. etc. etc.

Mianuiąc Postanowieniem Naszem z dnia 19. Listopada (1. Grudnia) 1815. r. Senatora Woiewodę Jenerała od piechoty Zaiączka Namiestnikiem Naszym w Królestwie Polskiem, i stanowiąc ogólne prawidła, podług których władzę swą miał wykonywać, uczyniliśmy zadosyć iednemu z przepisów Ustawy Konstytucyyney, którego spełnienia okoliczności i potrzeby Administracyi silnie wymagały.

Zatrzegliśmy sobie byli w temże samem Postanowieniu wydanie Namiestnikowi Naszemu pełnomocnictwa maiącego dokładniey ieszcze oznaczyć rozciągłość władzy, iaką onemuż udzieliliśmy.

Miło Nam iednak wnosić, iż nie uydzie uwagi powszechney, że chcąc aktowi tego rodzaiu nadać tę cechę trwałości, iaka się do niego przywięzywać powinna, chcąc się zapewnić, iż ón się nie stanie więcey szkodliwym niż pożyteczuym dla dobra służby publiczney, wypadało poradzić się doświadczenia, uważać postępowania Administracyi, pilnie baczyć na wypadki, iakie sprawi świeżo zaprowadzony rzeczy porządek, a nadewszystko dokładnie obliczyć skutki środka, któren tak silnie miał wpływać na działania Rządu, na zaufanie, iakieby wzbudziły czynności iego, na iego postępki, nakoniec w chwili kiedy miał do nowey zbliżać się przyszłości, z wszelką ostrożnością, iakiey wyciągaią nowe formy i nowy porządku układ.

Z tych powodów, osądziliśmy rzeczą pożytecznieyszą odłożyć ogłoszenie pełnomocnictwa, do chwili mogącey Nam dostarczyć postrzeżeń i wiadomości nieuchronnych do powodowania Naszemi w tey mierze wyrokami, i przestaliśmy przez ciąg czasu upłyniety od nominacyi Namiestnika Naszego na wydawaniu szczególnych urzędzeń mogących mu służyć za skazówkę, stosownie do rodzaiu nadarzaiących się wypadków, i zdolnych zastąpić brak wyraźnego pełnomocnictwa.

Kiedy zaś przyszła chwila, w którey zupełne nadaiąc Ustawie Konstytucyyney w tey mierze rozwinięcie, będziemy mogli nieodzownie i z dokładnością zakreślić granicę władzy Namiestnika, bez obawy krępowania czynności rządowych, i gdy postanowiliśmy wydać onemuż pełnomocnictwo Ustawą Konstytucyyną przepisane przed odiazdem Naszym z tey stolicy, osądziliśmy rzeczą bydź przyzwoitą zatwierdzić, iakoż istotnie ninieyszem zatwierdzamy wszelkie wyroki w Naszem Imieniu przez Namiestnika Naszego i stosownie do rozkazów Naszych i do szczególnych instrukcyy, wydane, od czasu iego nominacyi, do dnia dzisieyszego.

Co się zaś tycze czynności i postanowień przez Namiestnika wydać się mianych, od daty dzisieyszey aż do daty pełnomocnictwa, iakie mu przed wyiazdem Naszym udzielemy, gdy Postanowieniem Naszem z dnia 1/13. Marca r. b. przedłużyliśmy sprawowanie władzy Namiestnikowi Naszemu na czas bytności Naszey teraźnieyszey w Naszem Królestwie Polskiem z zachowaniem sobie samym stanowienia względem prac do Seymu się ściągaiących, oświadczamy ninieyszem, iż te wszystkie czynności i postanowienia zachowuią moc swą obowięzuiącą według osnowy wyż wzmiankowanego przedłużenia chyba gdybyśmy takowe przed ogłoszeniem pomienionego Pełnomocnictwa wyraźnie uchylili.

Wykonanie ninieyszego Postanowienia, które w Dzienniku praw ma bydź umieszczonem, Namiestnikowi Naszemu polecamy.

Dan w Warszawie dnia 6/18. Marca 1818. r.

(Podpisano) Alexander.
Przez Cesarza i Króla
Minister Sekretarz Stanu
(Podpisano) Ign. Sobolewski.
Zgodno z oryginałem
Minister Sekretarz Stanu,
(Podpisano) Ign. Sobolewski.

Przyiechali do Lwowa od dnia 21go do 24go Marca.

W. Bentkowski, z Magierowa. — W. Groblewski Michał, z Tarnowa. — P. Hosch urzędnik Guberniialny, z Wiednia. — P. Kostin indziniier kameralny, z Bochni. — W. Kronegg Baron, z Bilska. — W. Putiatyn Pułkownik Rossyyski, z Paryża. — JW. Skarbek Ignacy Hrabia, z Wiednia. — W. Siedlecki Stanisław, z Grzędy. — W. Wiesen Pułkownik Rossyyski, z Paryża. — W. Włodek Józef, z Wysłobokow-

Wyiechali ze Lwowa od dnia 21go do 24go Marca.

W. Biliński, do Brzeżan. — W. Bykowski, do Rawy. — W. Borkowski, do Polski. — W. Drohoiewski, do Żołkwi. — W. Kaczkowski, do Tarnopola. — W. Kotowski, do Polski. — W. Putiatyn Pułkownik Rossyyski, i W. Radecki Podpułkownik Polski, do Rossyi. — W. Kaczkowski, do Lublanek. — JW. Tyszkiewicz Hrabia, do Kolbuszowey — JW. Tarnowski Hrabia, i W. Wiesen Pułkownik Rossyyski, do Rossyi. — WW. Wereszczyński i Włodek Józef, do Żołkwi. — JO. Woroniecki Xiaże, do Kamionki. — JW. Zborowski Hrabia, do Polski.